

Dag (en nacht)
vlinders in tuinen en
openbare ruimte.

Hoe ze te lokken
en ze te
beschermen

Presentatie samengesteld door:
Wankja Ferguson
Eco Tuinontwerp en advies:
Vlinder er Bij Natuurtuin

Mooie
waardplanten
welke waar
en hoe

In het dagelijks leven ben ik, Wankja Ferguson, tuinontwerpster en geef ik advies over beplanting aan particulieren en ook wel advies voor de openbare ruimte. Ook verzorg ik lezingen en cursussen over diervriendelijk tuinieren.

(www.vlindererbij.nl). ***De vraag van de Vlinderstichting voor deze landelijk dag was: Geef eens wat materiaal waarmee ontwerpers en hoveniers geïnspireerd zouden kunnen raken om vlinders te helpen.***

Voor particulieren werken vraagt een bepaalde manier van werken. Een tuin is van de opdrachtgever zelf en deze hebben wensen en eisen. De meeste particuliere opdrachtgevers willen graag een 'mooie' tuin. Mooi in de zin van planten die als mooi ervaren worden tijdens of na de bloei. In de tuinenwereld zijn er bepaalde gangbare trends te herkennen. Zo wordt er zeker twintig dertig jaar lang gepromoot dat strak groen een ideaal beeld, naast nog wel een goed gekleurde border. Een strak groen gazon waar wel bloemetje dan ook uitgestoken wordt en strak gesnoeide hagen zijn daardoor een tijdlang de norm geweest. De kleur in de borders werd en wordt alsnog veelal ingevuld met relatief veel exoten, onder de invloed van een aantal tuinontwerpers, die vaak de zogenoemde prairietuinen aanleggen en die in de tuinenwereld erg veel aandacht krijgen en nagevolgd worden.

Zelf verdiep ik me echter al vele jaren in vlinders en wilde bijen. Dan kom je tot de ontdekking dat veel soorten weliswaar wel nectar daar uit kunnen halen echter om diverse redenen toch wel degelijk ook de inheemse planten voor hun voortplanting nodig hebben. Ook is de aandacht in de tuinenwereld zelf langzaam aan het veranderen naar meer diervriendelijk tuinieren. Strakke gazons, geschoren hagen en strak gemaaide bermen zijn niet meer het enige mogelijke ideaal en er is maar aandacht voor insecten en andere dieren in de tuin en hoe hen te lokken en eenmaal aanwezig te behouden.

Ook ben ik tot de conclusie gekomen dat door het veelvuldig exoten gebruik, we eigenlijk vergeten zijn hoeveel mooie eigen bloeiende inheemse planten hebben. (waar er jammer genoeg wel een heel aantal van aan het verdwijnen zijn). Tijd dus om eens te kijken of aan de wens van de particulier en tevens de natuur zelf ook een invulling met inheemse planten gegeven kan worden.

Vlinders en andere insecten hebben het hele jaar lang bloeiende planten nodig om hun nectar uit te kunnen halen. Ontwerpers kunnen daarin voorzien middels een tuinontwerp met een plantadvies gegeven waarin een zogenaamde bloeiboog aanwezig is. D.w.z. dat de ontwerper er voor zorgt dat er in de tuin het hele jaar door in ieder geval een aantal planten aanwezig zijn die bloeien. Natuurlijk is elke tuin anders. De ene is op het noorden gericht, de ander op het zuiden, de een bevat veel schaduw, de ander veel zon. In de ene tuin spelen wel kinderen, in de andere niet meer. De ene tuin ligt op het zand, de andere op de klei. Enz. Iedere tuin is dus uniek. Vandaar dat een standaard opties eigenlijk niet gegeven kunnen worden.

Toch een bloeiboog een algemeen gegeven. In elke tuin en zelfs op een balkon kan je er wel voor zorgen dat er aldoor een paar planten aanwezig zijn die bloeien. Waarmee je wel aan de nectar behoefte voor insecten kan voldoen.

Vlinders zijn namelijk *niet erg kieskeurig* wat nectar planten betreft. Ze kunnen van veel planten gebruik maken. Dat maakt echter ook dat veel insecten op hun exoten zien zitten en dan denken dat ze dan klaar zijn en er niets meer bij hoeft.

Ik leg verderop uit waarom dat feitelijk niet klopt en ook dat je nog steeds heel mooie tuinen kan ontwerpen als je wel inheemse planten incorporeert.

In feite voordat er allerlei exoten ingevoerd werden en nog worden, waren die hier voorkomende vlinders en andere insecten natuurlijk gewoon afhankelijk van de hier eveneens gewoon voorkomende inheemse planten, waaronder veel prachtige bloeiende planten. Zoals bijv. je ziet in de voorgaande afbeelding en hieronder.

beemdkroon

blauwe knoop

echt wilgenroosje

©Wankja Ferguson

Paardenbloemen zoals in de afbeelding hieronder zijn een tijdlang niet geliefd geweest, alle vormen werden bedacht om ze juist kwijt te raken. Dat is gelukkig, door de wetenschap dat ze in feite juist heel veel insecten inclusief vlinders, ondersteunen nu wel aan het veranderen.

Inheemse bomen en struiken leveren ook veel nectar op voor de vlinders evenals de eventuele rijpende/rottende vruchten later in het seizoen. Let wel de laatste inheemse boom die in het jaar bloeit is de winterlinde. Daarna bloeit nog wel het sporkehout (vuilboompje), liguster en braam. Ook zeker veel gebruikt. In de tweede helft van het jaar zijn veel vlinders e.a. insecten voor hun nectar bron en bijen voor de stuifmeel bron vooral van bloeiende planten in de kruidlaag afhankelijk.

Vlinders kunnen goed bloemen met diepe bloembuizen bestuiven.

© Wankja Ferguson

**Paardenbloemen en andere bloemen
in het gazon bah? Nee
paardenbloemen betekenen: veel eten**

De paardenbloem

Lindes zijn
niet alleen
interessant
voor bijen,
juist ook
voor
vlinders als
nectar bron

Vruchten dienen verderop in het jaar als
nectarbron

Vlinders en andere insecten hebben echter niet alleen nectar nodig. Nectar is vooral van belang als energiebron, dus om te kunnen vliegen en bewegen.

Voor de voortplanting zijn vlinders echter afhankelijk van hun waardplanten, dit zijn de planten waar de eitjes op afgezet worden en de rupsen van eten. In de keuze van hun waardplanten blijken de meeste vlinder soorten opmerkelijk kieskeurig.

De eerder genoemde paardenbloemen blijken door een heel aantal vlinders ook als waardplant gebruikt te worden, zie bijv. :

<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/planten2/plant/?plant=551>

En: <https://dbif.brc.ac.uk/hostsresults.aspx?hostid=5860>. e.a. andere literatuurbronnen.

Paardenbloemen zijn ook eetbaar middels thee (blad), marmelade (bloemblaadjes) en de wortel kan tot pseudokoffie worden vermalen.

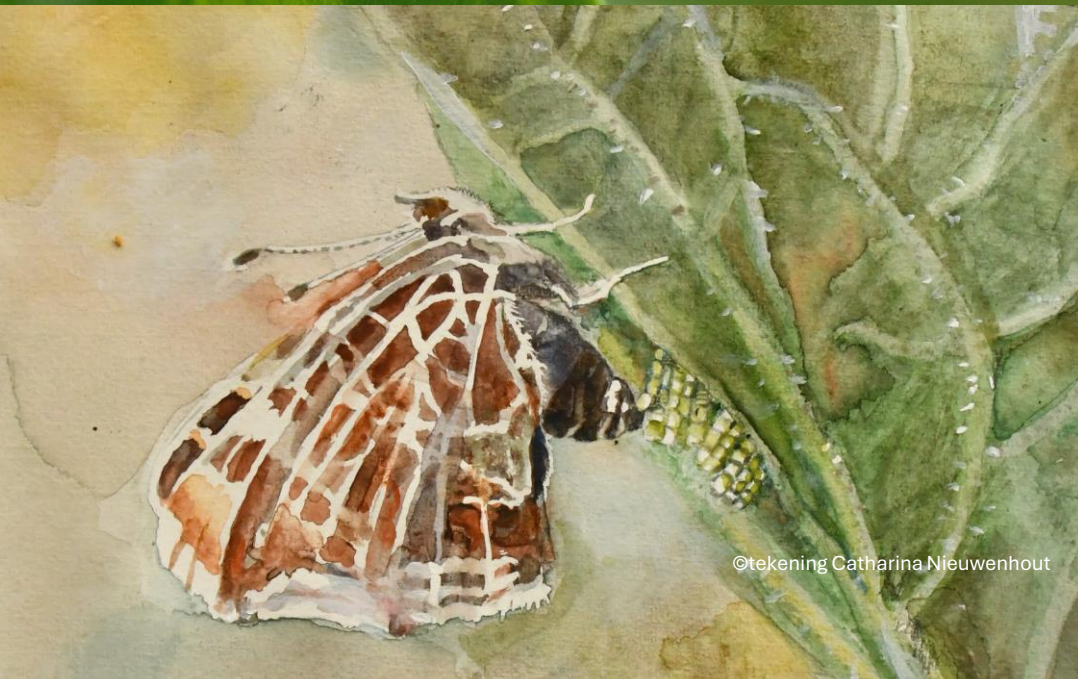
In de volgende afbeeldingen die je een van de vele vlinder soorten (dag- en nachtvlinders) die van de brandnetel afhankelijk is. Het landkaartje. De vlinder zet haar eitjes in strengetjes op de planten af en rupsen en poppen blijven de hele cyclus op de brandnetel aanwezig, om uiteindelijk in de tweede generatie als vlinder in een donkere vorm te verschijnen

Andere vlinders die van de brandnetel gebruik maken zijn o.a.

<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/planten2/plant/?plant=609>

<https://dbif.brc.ac.uk/hostsresults.aspx?hostid=6094>. . Deze laatste database is weliswaar een Engelse database, toch geeft een goed inzicht in of er nou veel of juist heel weinig vlinders van een bepaalde planten soort afhankelijk zijn. Het kan wel iets variëren t.o.v. Nederland, als indicatie is het heel bruikbaar. Ook voor andere insectengroepen.

Brandnetels zijn prima eetbaar, er zijn werkelijk van allerlei gerechten mee te maken: zie bijv. <https://www.nederlands-dis.nl/dis/soep/uit-je-tuin-of-de-natuur-brandnetel/>. Ik zou ze zo onder de vergeten groenten scharen. Ook als vezels kunnen ze goed gebruikt worden.

©tekening Catharina Nieuwenhout

©Wankja Ferguson

©Luit Staghouver

Even terug naar de tuin en de opdrachtgevers daar: Als ontwerper/ster heb je te maken met de wensen van de opdrachtgever, het is mijn ervaring dat vele opdrachtgevers moeite hebben met ‘de brandnetel’ en of ‘een beetje slordig’. (Persoonlijk heb ik overigens beslist niets tegen een beetje slordig of de brandnetel, het is dus geen waardeoordeel van mijzelf).

Als je als ontwerper/ster echter iets wilt doen voor de vlinders bij opdrachtgevers doe de mooie tuin sterk in het vaandel dragen dan is het middels de waardplanten heel goed mogelijk om daar aan te voldoen, want er zijn talloze waardplanten die zijn die echt heel *mooi* zijn. Je kan een opdrachtgever immers beter meenemen dan afschrikken en als dat middels *mooie planten* wel mogelijk is, is het toch een win-win.

In deze presentatie ga ik hier verder op in

Een dergelijke mooie plant is bijvoorbeeld de pinksterbloem. Het oranje tipje gebruikt deze plant evenals de look zonder look (en judaspenning en damastbloem) als haar waardplanten. Soms gebruikt ze ook andere planten. Zo had ik een keer eigen opgekweekt torenkruid aan Marijke Akerboom gegeven, die een kwekerij heeft (Ninabel) en wat bleek, dat de oranje tipjes dol waren op het torenkruid als waardplant.

De vlinder zet, heel anders dan het landkaartje, maar één eitje per plant af. Zijn het er meer dan worden de rupsen kannibalistisch. Het liefst zet ze af op planten dicht bij wat struiken, de rups zal er eenmaal volgroeid naar toe kruipen en in gaan hangen en dan verpoppen waarbij ze de kleur van de struik als schutkleur kunnen aannemen Ze zijn niet kieskeurig m.b.t. de struiken waar ze in gaan hangen. Look zonder look groeit makkelijk in de halfschaduw en ontsnapt aan de maaimachine iets makkelijker dan de pinksterbloem.

De rups van de vlinder eet de hauwtjes, d.w.z. de vruchten van de plant. Het is dus bijzonder belangrijk de planten niet te vroeg te onthoofden. Laat de planten dus volledig afrijpen en vruchten vormen. Zitten er rupsen op dan zie je het dan gauw genoeg.

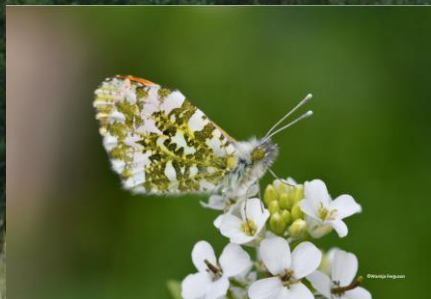
Het is een typische voorjaarsvlinder met maar een generatie per jaar. Pas het volgende jaar komen de nieuwe vlinders weer uit de pop tevoorschijn.

Aandachtspunten voor het oranje tipje:

- 1) voeg de waardplanten toe aan de tuin of omgeving
- 2) Zorg dat ze niet te vroeg worden afgemaaid
- 3) Zorg dat de struiken niet allemaal tegelijk worden teruggezet. Er kunnen eitjes, rupsen en poppen in zitten, ook van andere soorten vlinders.

©Wankja Ferguson

©tekening Catharina Nieuwenhout

©Wankja Ferguson

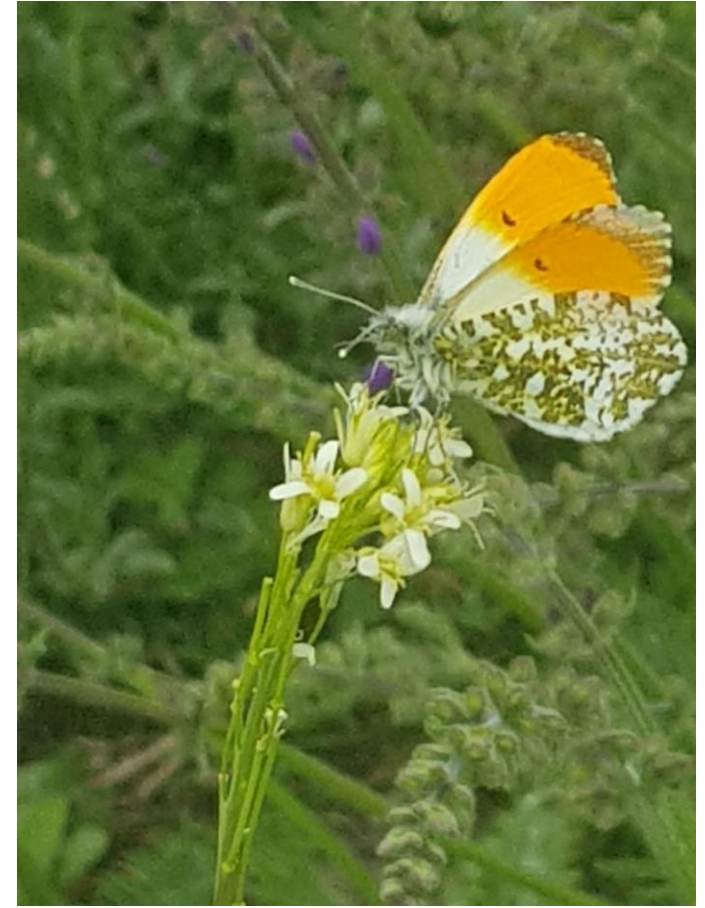

©tekening Catharina Nieuwenhout

ACN

Soms wijkt de vlinder af van de bekende waardplanten. Zo heb ik een keertje torenkruid uit zaad opgekweekt op een plek waar ik niet kon blijven Ik heb ze daarna aan een planten kweekster Marijke Akerboom- Ninabel doorgegeven. Wat bleek, het oranje tipje gebruikte de plant in getale om de eitjes op af te zetten en de rupsen werden er groot op.

Eitje van een oranje tipje op torenkruid, de rups en een mannetje oranje tipje

Foto's ©Marijke Akerboom

Voorbeeld van de tijden van het jaar dat de stadia: de eitjes, de rupsen en de poppen van **het oranje tipje** (*Anthocharis cardamines*) zich in de vegetatie bevinden

Provincies waar deze vlinder in voorkomt:

gr	fr	dr	ov	gl	ut	nh	zh	ze	br	li	fl	
gr	fr	dr	ov	gl	ut	nh	zh	ze	br	li		voor 1981

Rups eet de hawtjes.

Hangt als pop vanaf eind mei begin juni tot het volgende jaar april-mei in de struiken

Een zeer strak gemaaid gazon in een tuin waar de bomen al uitgebloeid zijn, kan effectief niet veel veel meer opleveren dan bijv. een steentuin en is niet erg interessant voor insecten

Gazon

©Wankja Ferguson

Een net ingezaaid veld in de openbare ruimte met het standaard zaden mengsel is verstoken van enig bloemzaad. Het kost vele jaren verschrallen om dit gras weer wat bloemrijk te krijgen

Feestelijk gekleurd vlindertje
het mannetje oranje tipje op de
mooie plant pinksterbloem
in een tuintje

Vrouwtje oranje tipje
eitjes afzettend
op de damastbloem

Wilde peen

Wilde peen en knoopkruid, beide
waardplanten
zijn ook prachtig in een border

De koninginnenpage heeft als waardplanten o.a. de inheemse wilde peen
<https://www.verspreidingsatlas.nl/0394>. Dat is in de natuur waarschijnlijk de plant die ze het vaakst zal gebruiken.

Hier maken ook vele andere vlinders gebruik van,
zie <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/planten2/plant/?plant=602>
en: <https://dbif.brc.ac.uk/hostsresults.aspx?hostid=1829>

Ze maakt ook met regelmaat gebruik van andere schermbloemen, o.a. de venkel (dit is wat men noemt een ingeburgerde plant : zie verspreidingsatlas
[https://www.verspreidingsatlas.nl/1808#:~:text=meer%5D-,Ecologie%20%26%20verspreiding,zee\)dijken%20en%20op%20oevers.](https://www.verspreidingsatlas.nl/1808#:~:text=meer%5D-,Ecologie%20%26%20verspreiding,zee)dijken%20en%20op%20oevers.)

Beide zijn natuurlijk prima te gebruiken in tuinen. De wilde peen ondersteund meer andere soorten vlinders dan de venkel
<https://dbif.brc.ac.uk/hostsresults.aspx?hostid=2302>

Rupsen kan je op allerlei planten tegen komen zoals hier eentje op de inheemse berenklaauw. Auw berenklaauw ? Wist je dat je de zaden ervan als gember vervanger kan gebruiken . Laat de rups er ook lekker van meegenieten !

Aan de rechterkant van het pas staan een paar wilgen waar de rups van de grote weerschijnvlinder op zit. Vooral boswilgen komen in aanmerking . Je kan wilgen ook in een tuin aanplanten. Liever niet pal op je huis, een wilg heeft sterke wortels

©Wankja Ferguson

Rups grote weerschijnvlinder

De grote vos breidt zich de laatste jaren ook uit. Ook deze maakt gebruik van wilgen als waardplant

Het boomblauwtje is een vlinder die juist erg weinig kieskeurig is m.b.t. haar waardplanten, zowel kattenstaart als hulst als klimop e.a. worden gebruikt. Je ziet haar dan ook met regelmaat in tuinen, want deze planten zijn veelal wel in tuinen te vinden.

kattenstaartdikpoot

gewone slobkousbij

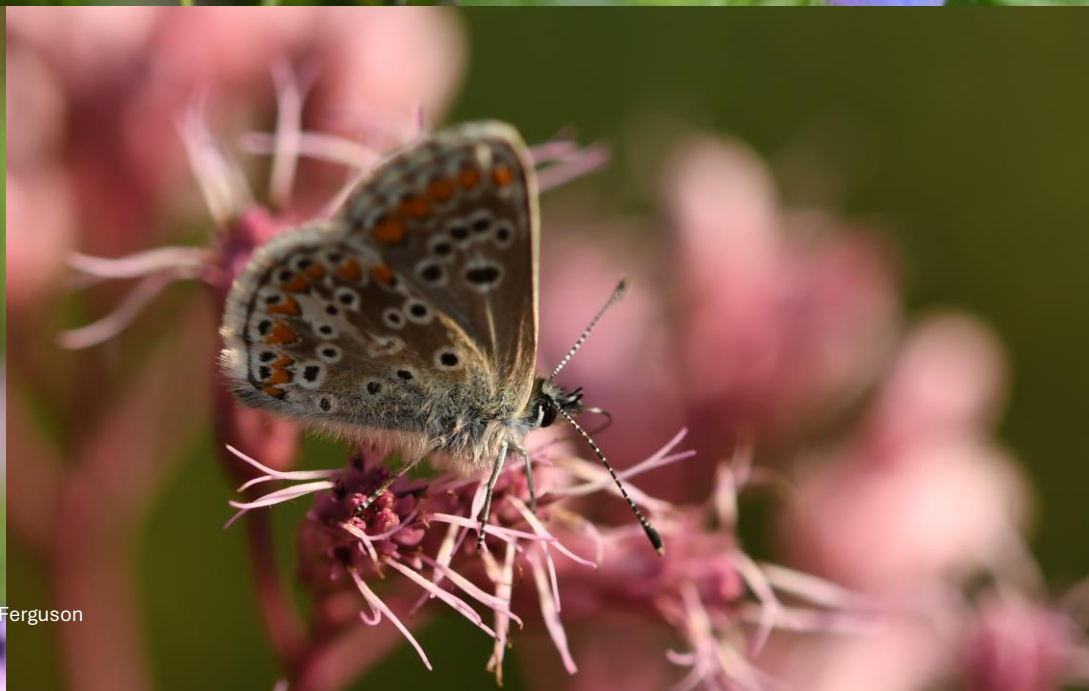
Wie er trouwens ook van de kattenstaart afhankelijk is, is de kattenstaartdikpoot, exclusief zelfs want we hebben maar één inheemse soort in dit genus

Vlindersoorten die het verder gebruiken als waardplant kunnen zijn:
<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/planten2/plant/?plant=483>

<https://dbif.brc.ac.uk/hostsresults.aspx?hostid=3269>

En als we dan toch met planten van de waterkant bezig zijn is het ook leuk om te weten dat beide slobkousbij soorten, de gewone- en de bruine- je op de grote wederik kan vinden. Deze wederik levert olie en stuifmeel, geen nectar, er zijn zeer weinig bestuivers die daar mee om kunnen gaan.

Vlinder soorten die het gebruiken als waardplant kunnen zijn:
<https://dbif.brc.ac.uk/hostsresults.aspx?hostid=3265>

icarusblauwtje

Icarusblauwtje

Dat is heel anders voor het icarusblauwtje. Ik kom haar in feite relatief zelden tegen in tuinen en dan vaak eerder nectar halend uit een variëteit aan verschillende planten dan op haar waardplanten. Zie bovenstaande afbeelding

Deze vlinder gebruikt in het voorjaar o.a. de kleine klaver en de hopklaver.

Voor de tweede generatie even verderop in het seizoen de rolklaver. De gewone rolklaver kan je toepassen op zandgrond, voor klei en vochtige condities is het beter de moerasrolklaver te gebruiken. Zie onderstaande afbeelding. Een heel enkele keer heb ik haar wel eens eitjes af zien zetten op de rode klaver, bij mijn weten is dit een uitzondering en misschien was dit ook wel uit nood geboren, omdat er geen rolklaver in de buurt was.

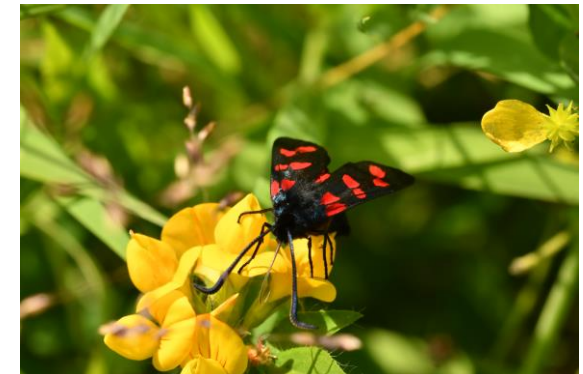
De St. Jansvlinder is ook afhankelijk van de rolklaver , ook deze nachtvlinder gebruikt de plant als waardplant en zo zijn er nog veel meer:

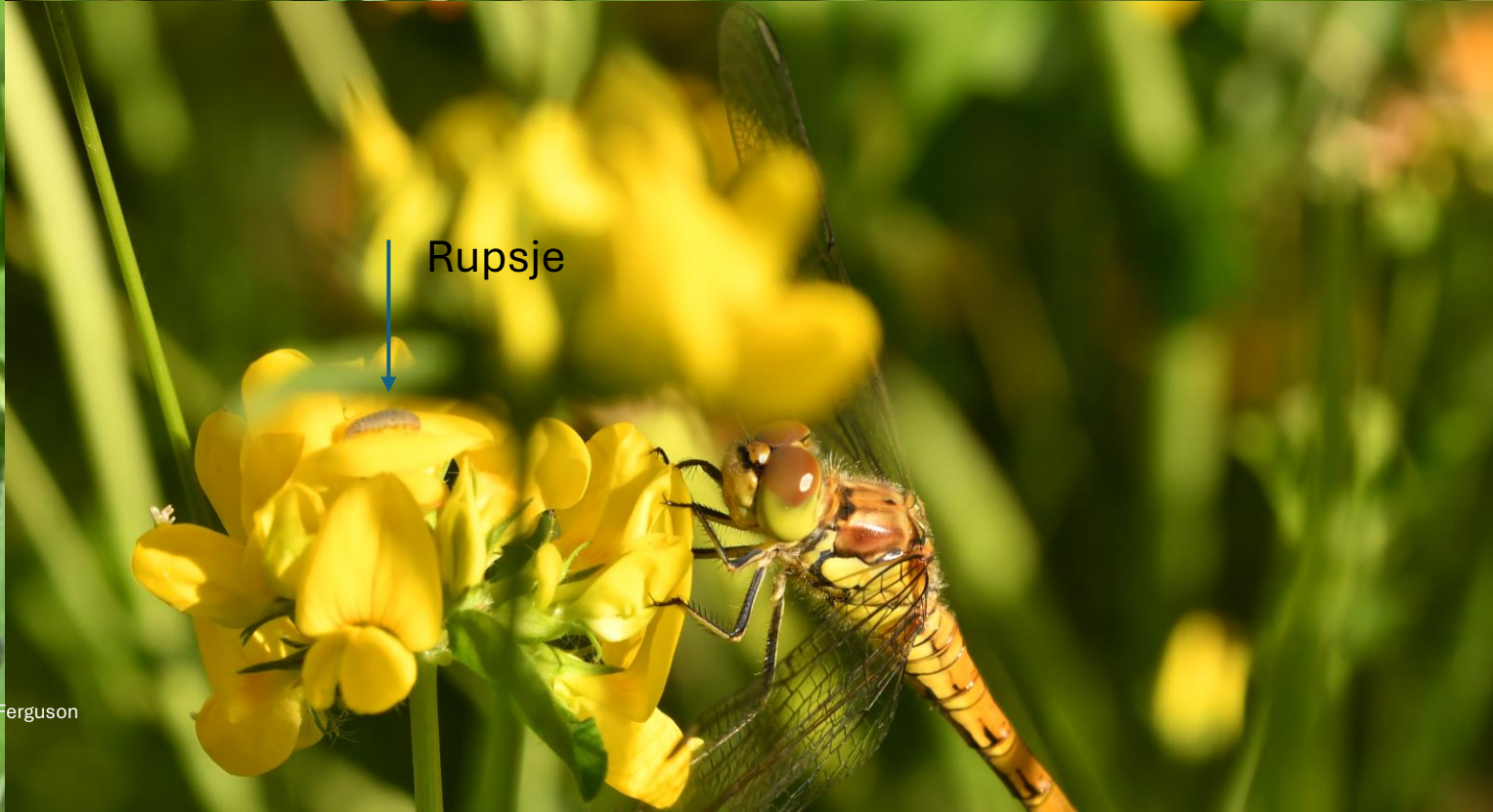
<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/planten2/plant/?plant=575>

Zet de plant bij voorkeur in de border. Ook veel bijen soorten maken er gebruik van waaronder zelfs heel bijzondere soorten die er een voorkeur voor vertonen.

Dan moeten de bloeiende bloemen aanwezig zijn. Een gazon wat gemaaid wordt kan soms nog wel wat blad bevatten, alleen dan zijn de bloemen er niet meer.

Het is een vrij lage plant dus vooraan de borderrand op een zonnig plekje is het prima toeven voor deze plant. Moerasrolklaver kan ook langs een vijverrand.

© Wankja Ferguson

hopklaver kleine klaver

Rolklaver is ook voor diverse macronachtvlinders een waardplant. In het boek van Jeroen Voogd (zie literatuurlijst) over macrovlinders staat een uitgebreide lijst met waardplanten.

Rolklaver
met een
langhoornbij

© Wankja Ferguson

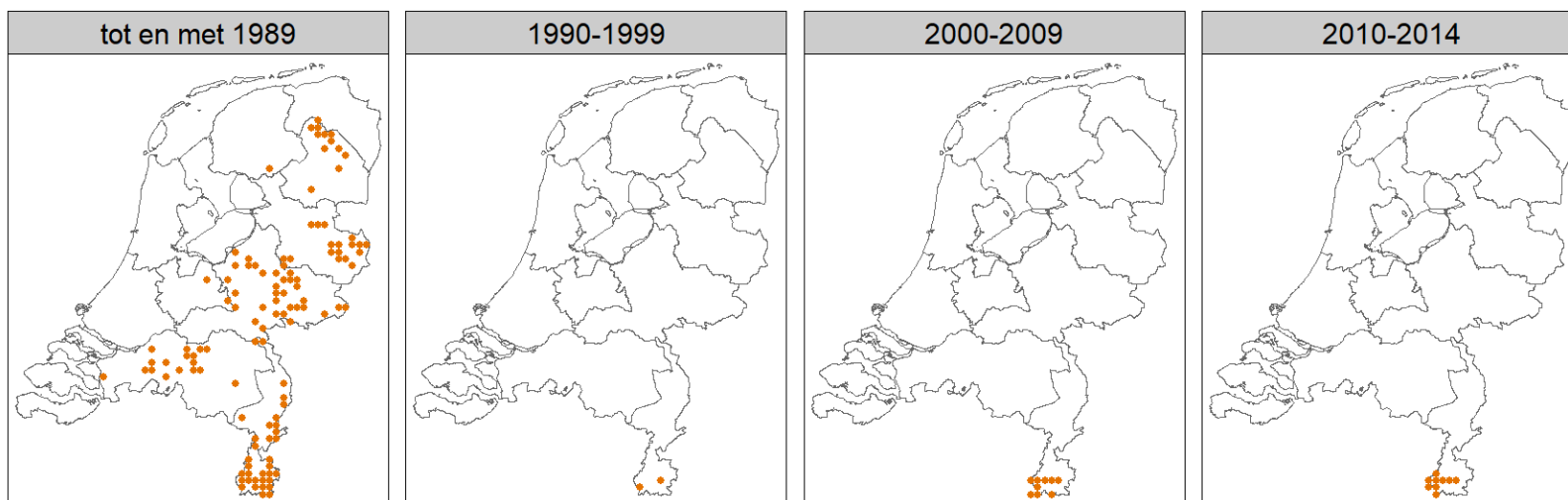
En rolklaver is ook voor microvlinders van belang als waardplant, je kan dit o.a. opzoeken in <https://www.microvlinders.nl/soorten/waardplanten.php> . Tik je rolklaver in krijg je dit resultaat:
https://www.microvlinders.nl/soorten/resultaten Uitgebreid.php?familie=&subfamilie=&genus=&nInaam=&soort=&verspreiding_ecologie=&adult=&biologie=&waardplanten=rolklaver&submit=Zoeken

Rolklaver is ook de waardplant van het **bruin dikkopje** , ik heb er zelfs geen eigen Nederlandse foto van, welke enorm in verspreiding en aantal is achteruitgegaan
Het zou toch goed zijn deze vlinder weer in het noorden tegen te kunnen komen.

Kleine harsbij
een bijzondere bijen soort
te vinden bij rolklaver

© Wankja Ferguson

Bron:
vlinderstichting

Verspreiding in Nederland in vier perioden

Onderstaande kaartjes tonen de verspreiding binnen Nederland in vier perioden. Hoe groter en donkerder een stip, des te groter was de presentie van een soort in het desbetreffende uurhok (5x5 kilometerhok). Presentie geeft aan in welke mate een soort is over- of ondervertegenwoordigd ten opzichte van de (macronachtvlinder-)fauna als geheel. De berekeningen zijn gebaseerd op gegevens in de Nationale Databank Flora en Fauna.

Bruin dikkopje (foto uit België)

Ooit kwam het tijmblauwtje zelfs in de provincie Groningen voor.

Waardplanten: grote tijm op kalkrijke grond en kleine tijm op zandgrond., marjolein, bezemstruik. Prachtige planten voor in een tuin , toch ?

Bron: vlinderstichting

In Nederland kwam de soort aan het begin van de twintigste eeuw op verschillende plaatsen voor, met name in het IJsseldal, in de omgeving van Doetinchem en verder in Noord-Brabant, Limburg en Groningen. In de omgeving van Groningen werd de soort omstreeks 1850 zelfs gewoon genoemd

En mocht u niet optimistisch zijn over de terugkeer van het tijmblauwtje, dan is het ook goed om de plant aan te planten voor de diverse macronachtvlinders (bron: Voogd J. 2019) of voor de diverse microvlinders die er van afhankelijk zijn. Zie

https://www.microvlinders.nl/soorten/resultaten Uitgebreid.php?familie=&subfamilie=&genus=&nInaam=&soort=&verspreiding_ecologie=&adult=&biologie=&waardplanten=tijm&Submit=Zoeken

In het algemeen geldt vaak dat planten die voor dagvlinders van belang zijn dat ook voor diverse nachtvlinders (en soms zelfs vele) zijn.

Wat voor het icarusblauwtje geldt, geldt in wezen ook voor de kleine vuurvinder en bruine vuurvinder . Ook deze vlinders maakt van veel nectarplanten gebruik, alleen we schijnen iets tegen veld- en schapenzuring te hebben. Je ziet hier de kleine vuurvinder haar eitjes afzetten op de veldzuring. De bruine vuurvlinders prefereren schapenzuring.

Wel eens dorst gehad en geen water bij je ? De blaadjes van schapen en veldzuring zijn dorstlessend en de Fransen maken soep van Veldzuring. Dus het zijn toch op zijn minst leuke planten voor de moes- en voedselbostuin. De oranje bloemetjes staan echt ook prachtig in een bloemenweide of gewoon als weefplant in je tuin.

Ranonkelbij op boterbloem

**De kleine
vuurvlinder haalt
o.a. nectar
uit boterbloemen**

**En niet alleen de
vlinder kan dat
goed gebruiken**

**De ranonkelbij is er
zelfs strikt van
afhankelijk**

Kleine vuurvliinder

© Wankja Ferguson

De bruine vuurvliinder heeft echt een voorkeur voor schapenzuring en is veelal meer op schrale zandgronden te vinden dan op kleigronden daardoor.

© Wankja Ferguson

Mooi oranje is niet lelijk

© Wankja Ferguson

De grote vuurvliinder gebruikt
waterzuring als waardplant een
mooi bloeiende plant
[https://www.verspreidingsatlas.nl/
1099#](https://www.verspreidingsatlas.nl/1099#)

Het groentje maakt o.a. gebruik van brem als waardplant en ook weer de rolklavers en Genista soorten en ook wel andere waardplanten, allemaal stuk voor stuk prima toe te passen als mooie planten in tuinen vooral op zandgronden.

<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/groentje#habitat>

Hommels maken dankbaar gebruik van dezelfde bloemen en de bremzandbij is ook blij met brem en Genista soorten

Waarom zou je ereprijs eren? Zoals deze veldereprijs in je gazon bijvoorbeeld ?

Ereprijs in het landschap groeit in clusters wat soms kleine plukjes kunnen zijn, Die dien je uit te sluiten van het maaiwerk in de periode dat de stuifmeelspecialist er op vliegt.

In de verspreidingsatlas kan je de diverse soorten ereprijs (Veronica spp). vinden

Deze bijen soorten vliegen beide in het voorjaar

Groene zandbij op ereprijs

Ereprijszandbij
Andrena labiata

© Wankja Ferguson

Dwerg
glanspriet
mot

© Wankja Ferguson

<https://www.verspreidingsatlas.nl/1346>

M.b.t. bovenstaande afbeelding:

De dwergglanssprietmot en de groene zandbij zijn exclusief afhankelijk van ereprijs soorten

De ereprijs zandbij heeft er een voorkeur voor.

Grootbloemige ereprijs soortjes in de tuin toevoegen kan zeker, voor de bijen zijn vooral de voorjaar soortjes van belang. In de verspreidingsatlas kan je de diverse soorten ereprijs (*Veronica* spp. vinden):

<https://www.verspreidingsatlas.nl/1346>

M.b.t. onderstaande afbeelding. De distelvlinder, maakt van veel nectarplanten gebruik, zoals zovele vlinders. De rups van de distelvlinder kan snel korte metten maken met een distel , die zij als een van haar waardplanten gebruikt. Voorheen bestond er een distelverordening. Deze is ontstaan omdat voorheen toen er nog geen tetanus vaccins bestonden en boeren vooral met handgereedschap werkten, ze tetanus via de wonden konden krijgen. Tegenwoordig is dit niet meer aan de orde.

Distels zijn prachtige planten voor eenieder die dat nog niet gedaan heeft.

Kijk eens naar een bloem ervan.

Hier niet maar op Sardinië wel. Daar worden talloze hectares met distels verbouwd (Bron: Blauwe economie, Gunter Pauli pers. com.). Er wordt smeerolie en cosmetica middelen van gemaakt en het restant na bewerking kan zoals veevoer worden gebruikt. Dus eigenlijk bestrijden we planten die we beter zouden kunnen benutten. Wie ze zeker met liefde benutten zijn vele insecten, vele vlinders ook als nectarbron, vele bijen, hommels en ook de distelbehangersbij.

Indien nog niet gedaan, herzie alsjeblieft uw idee over distels.

klaverblauwtje

tekening

W. van der

Tekeningen Kitty Blüm

Het klaverblauwtje zet haar eitjes bij voorkeur af op rode klaver of wondklaver. Rode klaver was voorheen een bijzonder algemene plant. Zeker ook nog voor de opkomst van de kunstmest want toe werd de plant als natuurlijke stikstofbinder gebruikt in de akkerbouw. Het klaverblauwtje is in verspreiding enorm teruggedrongen van eerst tot op de helft van het land naar alleen nog maar het puntje van Zuid Limburg. Reden ?

Ik vermoed: de plant wordt veel minder toegepast in de akkerbouw, en ook monocultuur raaigras bevat geen rode klaver en de plant is maaigevoelig i.t.t. bijv. witte klaver. Ze wordt hoger, dus je kan er niet overheen maaien en het duurt minimaal zes weken voordat ze in herbloei gaat, indien gemaaid.

Het klaverblauwtje is ondanks dat het van zéér veel voorkomende planten afhankelijk is toch sterk verminderd.

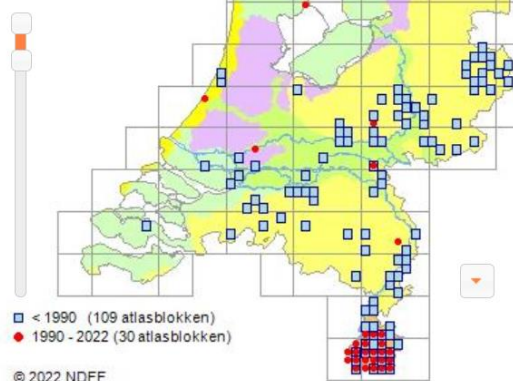
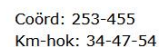
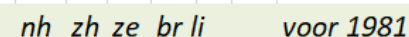
klaverblauwtje	Cyaniris semiargus	ernstig bedreigd	2 generaties					m	m	j	u	j	l	j	l	a	a	s		o				vlinder						
																								ei, twee generaties, in warme jaren soms drie						
									j	f	m	a	a	m	m	j	u	j	l	j	l	a	a	s	s	o	o	n	d	overwinterd als rups
																													pop	

ei wordt afgezet op **verse** bloemhoofdjes van de rode klaver, soms wondklaver

Aangezien de vlinder meerdere generaties kan vliegen is rode klaver het hele jaar van belang

Hoewel het gek lijkt omdat we meestal aannemen dat rode klaver een zeer algemene plant is dus we het niet nodig vinden om haar in de eigen tuin te planten is het toch raadzaam rode klaver toe te voegen aan je border (wondklaver in Zuid Limburg). Dan kunnen de bloemen gewoon bloeien en je kan er zo af en toe een paar afknippen om herbloeit te bevorderen. Tevens kan je in jouw gemeente kijken waar ze gespaard zou kunnen worden van de maaimachine. En in moestuinen/permacultuur of voedselbossen kan je het weer als natuurlijk stikstofbindend gewas in de rotatiecyclus van je tuin opnemen.

Diverse langtongige hommels zullen je ook dankbaar zijn. Rode klaver heeft een beduidende diepere bloem dan witte klaver en is voor langtongige hommels van belang

Bron: verspreidingsatlas

**Luzerne vlinders horen ook
tot de groep van de witjes
Toch hebben zij vlinderbloemigen
o.a. luzerne, wikkles en klavers
als waardplanten**

Wikkles kunnen prima toegevoegd worden als
weefplanten in borders

geelsprietdikkopje

Tekeningen Kitty Blüm

Het geelsprietdikkopje legt haar eitjes in een grasschede van breedbladig inheemse grassen zo rond juni juli en later. Daar komt een eerste stadium ini-mini rupsjes uit welke zich inspinnen in dezelfde schede. Die blijven daar tot het voorjaar. Pas dan gaat de rups verder eten en groeien. Ze zitten de hele winter en voorjaar lang relatief hoog in het gras. Hoger dan een maaimachine maait.

© Wankja Ferguson

Voorbeeld van de tijden van het jaar dat de stadia: het eitje, de rups en de poppen van het geelsprietdikkopje zich ín de vegetatie bevinden

		1e 2e 1e 2e 1e 2e 1e 2e 1e 2e 1e 2e 1e 2e																			
		helft helft helft helft helft helft helft helft helft helft helft helft helft																			
geelsprietdikkopje	Thymelicus sylvestris	algemeen, wel schaars	één generatie		j j l a j l a a a a s s o o n d j u j l																vlinder, imago ei overwinterd als rups in schede gras pop

gr	fr	dr	ov	gl	ut	nh	zh	ze	br	li		
gr	fr	dr	ov	gl	ut	nh	zh	ze	br	li	fl	voor 1981

Komt door het hele land voor

Het is daarbij belangrijk je te realiseren dat he

Wat vooral van belang is,
Om te beseffen dat de vlinder in
wezen de hele herfst, winter en
voorjaar daar in dat gras zit als
eitje, mini rups, rups en pas dan
eens gaat verpoppen en pas
tegen juni waar gaat vliegen.

Komt door hetnhele land voor

Gebruikt:

Diverse breedbladige grassoorten die al in het voorjaar voedzame scheuten hebben, zoals geknikte vossesstaart, gestreepte witbol, gladde witbol, timoteegras en pijpenstrootje.

De cyclus is dus feitelijk van juni-juni
Het tegenwoordige maaisel afvoeren neemt mogelijk
onbedoeld veel rupsen mee.

Het is daarbij belangrijk je te realiseren dat het piepkleine rupsje: zijn die ingesponnen in een coconnetje overwinteren ingeklemd tussen de grasbladeren

Het zwartsprietdikkopje

Ook als nectarplant heeft rode klaver
een waarde

Het zwartsprietdikkopje legt Ook haar eitjes relatief hoog in de schede van breedbladige grassen. Boven maainiveau dus. Zij overwinteren als eitjes in deze schede. Net als het geelsprietdikkopje heeft deze vlinder ook een juni-juni cyclus.

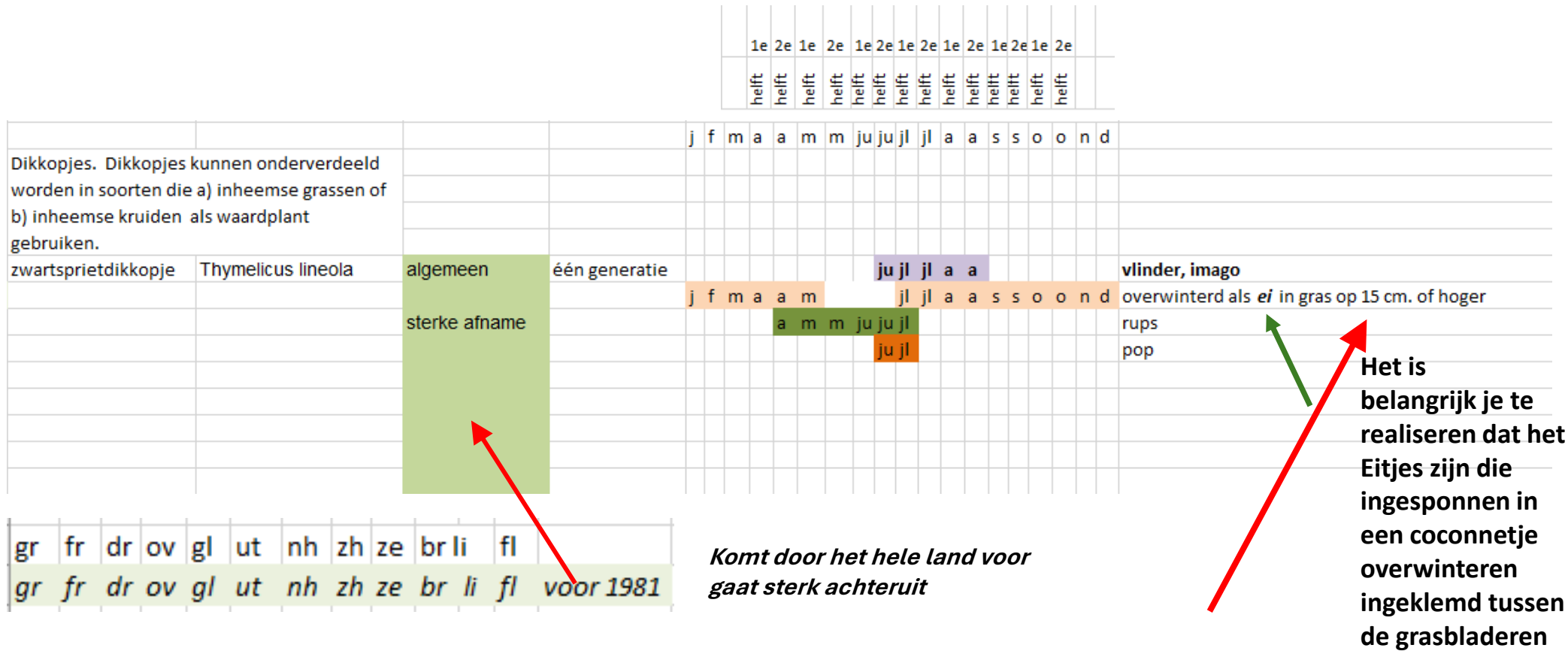
De vlinder is als ei en rups, in herfst, winter en voorjaar in het gras te vinden. Pa na een relatief korte verpoppingstijd gaat de vlinder dan weer tegen het volgende jaar juni vliegen.

Vooral het tegenwoordige maaisel afvoeren zou wel eens onbedoeld veel vlinders kunnen mee afvoeren.

Tekeningen Kitty Blüm

Voorbeeld van de tijden van het jaar dat de stadia: het eitje, de rups en de poppen van het zwartsprietdikkopje zich in de vegetatie bevinden

Gebruikt: Verschillende grassoorten waaronder gladde witbol, kropaar, timoteegras en kweek, die groeien op zonnige plaatsen.

voorjaar.....zwartsprietdikkopje,zomer, juni, juli.....herfst..... winter

Verbeelding van een jaarcyclus

Tekeningen: ©Kitty Blum

Het is leuk om rupsen te zoeken met een UV lamp 's avonds

Het is ook leuk om zomaar mooie poppen
tegen te komen aan een grasje hangen

Voorbeeld
bloemrijk
grasland
met een
zwartsprie
tdikkopje.
De vlinder
haalt
nectar uit
de
composiet
en en
andere
planten en
zet later
haar eitjes
af op de
grassen.

veldparelmoervlinder

©Wankja Ferguson

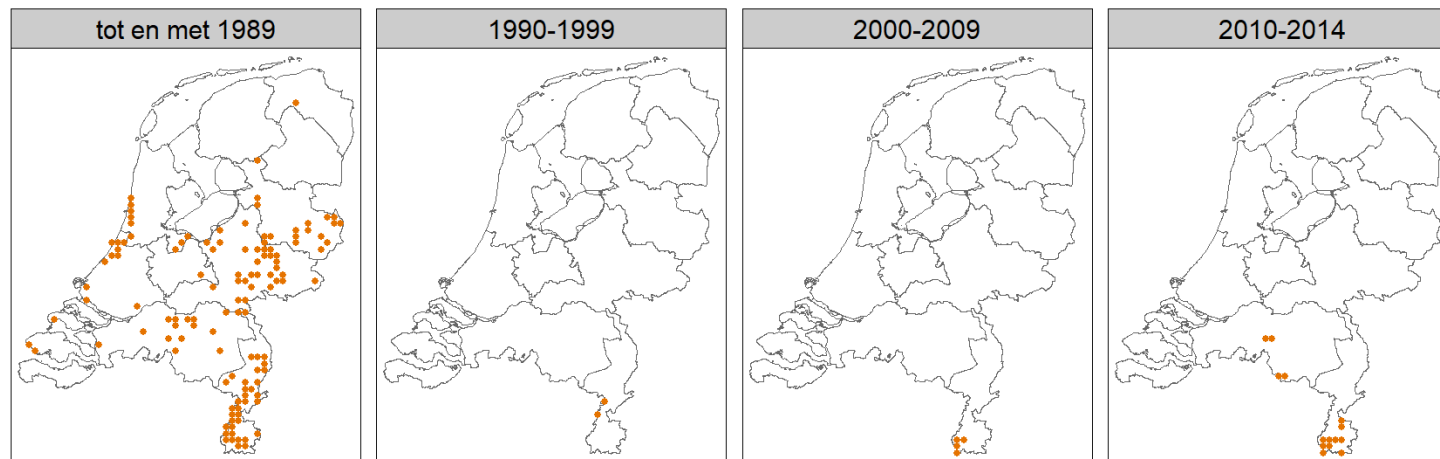
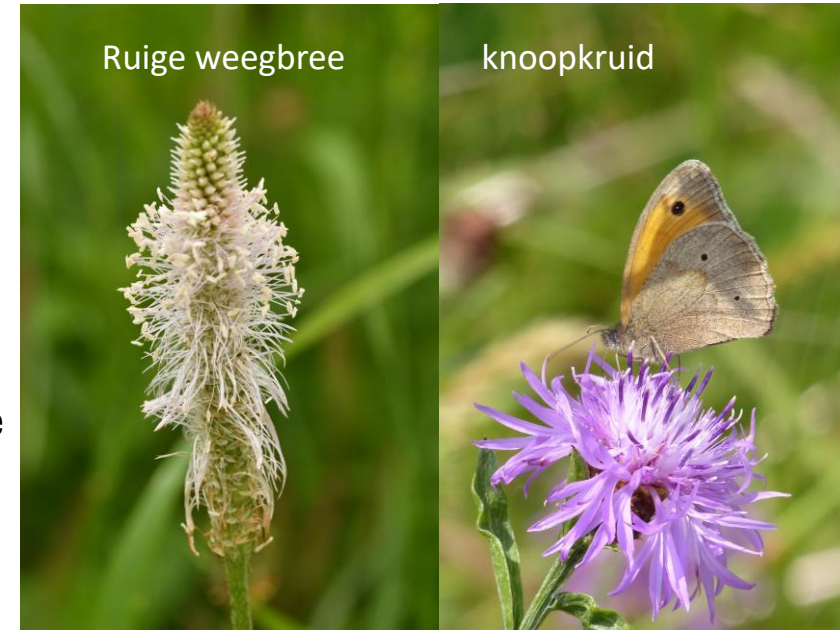
veldparelmoervlinder

Niet dezelfde waardplanten, wel hetzelfde patroon als het zwartsprietdikkopje en geelsprietdikkopje volgt de veldparelmoervlinder. Ze is afhankelijk van gewone weegbree soorten waardplanten zoals de smalle weegbree (groeit overal) en de mooie ruige weegbree (groeit op kalrijke gronden). Knoopkruid, havikskruid en ereprijs kunnen ook worden gebruikt.

Teruggang in het voorkomen ervan heeft waarschijnlijk meer te maken met de manier waarop deze vlinder overwinterd dan met het voorkomen van de waardplanten. De rupsen overwinteren in groepjes in vrij hoge, echter wel schrale vegetatie. Als in er in september dus geen overstaande vegetatie blijft staan zal deze vlinder het niet redden. Zie ook:

<https://assets.vlinderstichting.nl/docs/68eb5420-7fe4-42b5-a224-75989eff9ab3.pdf>

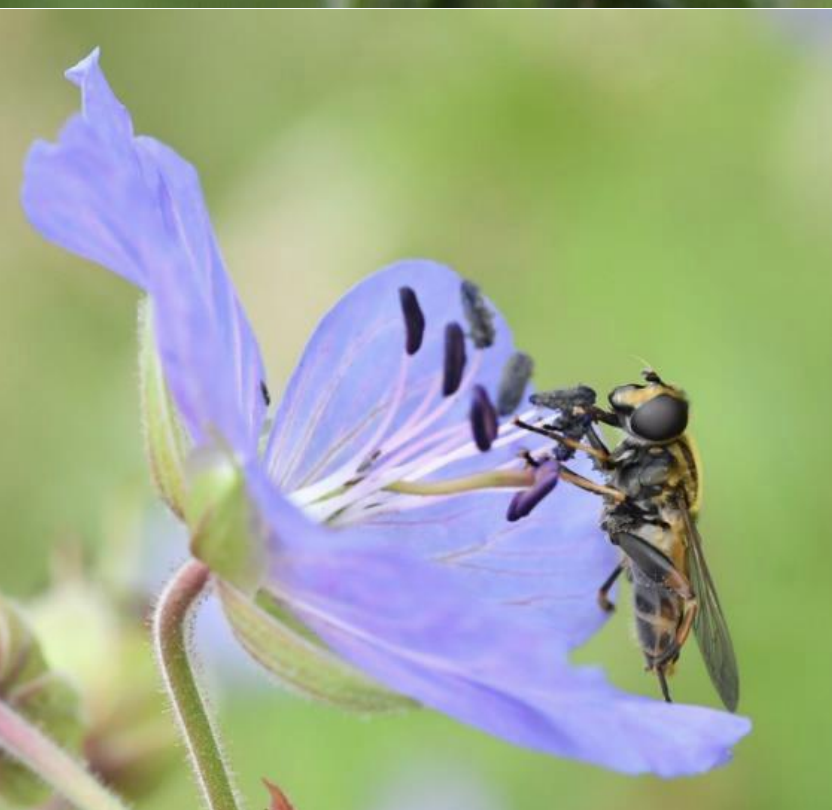
Bron: vlinderstichting

©Wankja Ferguson

Les uit het voorgaande: een Bloemenweide betekent veel pret voor vlinders, indien gemaaid met beleid en rekening houden met de cycli van de diverse vlinders. Gefaseerd werken, d.w.z. delen wel en delen niet maaien is juist van belang om deze reden. Ook om doorgaande bloei te garanderen is gefaseerd werken van belang

In bovenstaande bloemenweide staat veel *Geranium pratense*. Hoewel in Nederland de plant blijkbaar niet fungeert als waardplant doet deze dat in G.B. wel, misschien nog beter zoeken dus ? kan ook als tijdelijk nectarleverancier of slaappleats dienen, als bijvoorbeeld de klokjes nog net niet in bloei staan. Ook veel andere niet specialistische soorten maken er ook gebruik van, zoals onderstaande foto laat zien met een bladsnijder die er nectar uit haalt .

De
aardbeivlinder
is ook een
dikkopje

Zij heeft als
waardplanten
Diverse
Potentilla spp.
ofwel
ganzerikken
Met een
voorkeur voor
tormentil

Die het liefst
onbedekt
door andere
planten moet
groeien
aangezien de
vlinder haar
eitjes onder
aan
het blad wil
afzetten.

Voorheen groeiden ganzerikken vaak gewoon in het gazon,
je kan ze daar weer opnieuw laten groeien of in de border
toevoegen.

© Wankja Ferguson

tormentil

Potentilla reptans, voorheen een kruipende gazonplant en ook de wateraardbei Comarum palustre (zie voor afbeeldingen de verspreidingsatlas: <https://www.verspreidingsatlas.nl/0346>, zijn waardplanten voor de aardbeivlinder. De wateraardbei (Comarum palustre) is tevens een waardplant voor de illustere purperstreepparelmoervlinder.

aardbeivlinder

Prachtig toch

Even iets over de wilde inheemse rozen, rozen leveren geen nectar je zal dus ook geen vlinders nectar uit rozen zien halen. Dat wil niet zeggen dat inheemse rozen geen waardplanten zijn, want dat zijn het wel
<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/planten2/plant/?plant=473>

Ook wind bestuivers zoals de inheemse eiken, elzen berken etc. zijn wel degelijk waardplanten voor veel vlinders.

© Wankja Ferguson

**Aanbevolen
beheersmaatregel
van de vlinderstichting:**

Het groot geaderd witje heeft een groot leefgebied nodig met open bossen, bosranden en struweelgroepen waarin de waardplanten ruim voorhanden zijn. Als er een geschikte omgeving ontstaat, is de vlinder mobiel genoeg om zich hier op eigen kracht weer te vestigen.

Waardplanten zijn o.a.

de sleedoorn en meidoorn.

<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/groot-geaderd-witje#habitatgroot>

Misschien omdat er nu weer meer heggen en hagen worden aangeplant dat er een kans is dat de vlinder weer wat algemener zal worden

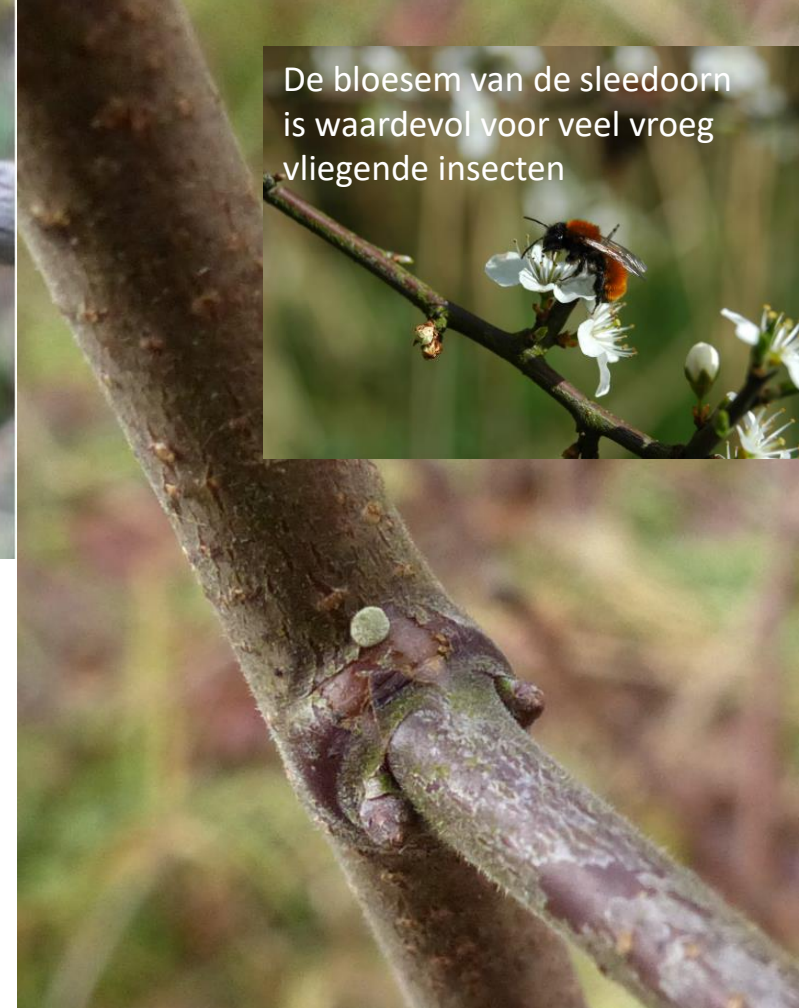

© Wankja Ferguson

Ook de sleedoornpage is natuurlijk een geweldig leuke vlinder om tegen te komen. Ze zet haar eitjes vanaf augustus en later af op veelal de kruising van oudere en heel jonge takken of knoppen. Snoeien van de sleedoorn kan dus geen kwaad, alleen het is belangrijk dat zeer gefaseerd te doen, want de eitjes zitten de hele winter in de oksels van de takken van de sleedoorn en pas in het voorjaar gaat de rups van de knoppen eten.

De vlinder vliegt dus pas in de tweede helft van de zomer. Zet dus nooit alle sleedoorn tegelijk bij de grond af in de winter, dat gebeurt nog veel te vaak.

De bloesem van de sleedoorn is waardevol voor veel vroeg vliegende insecten

Zet de sleedoorn, indien je de plant aanplant in je tuin, het liefst vrij op een plek waar je omheen kan maaien. De sleedoorn maakt van nature namelijk veel uitlopers en als die in een border uitloopt kan dat wat lastig zijn. Vrij in een gazon waar je omheen kan maaien is een optie.

De citroenvlinder houdt van veel nectar die ze uit allerlei planten verzameld. Je ziet haar in het vroege voorjaar omdat ze overwinterd als imago, als volwassen vlinder dus. Vroeg bloeiende planten leveren dan nectar. Dat zoekt ze haar waardplant, o.a. Het sporkehout (ook wel vuilboompje genoemd). Daar zet ze haar eitjes op af, de rupsen eten van de bladeren, de pop hangt daar ook en en nog voor het eind van het jaar komen er weer nieuwe vlinders. In het najaar zie je dus weer volwassen vlinders. Dat is dan de nieuwe generatie, die weer gaat overwinteren als volwassen vlinder in een stapeltje hout bijv.

Zijn er eiken in de buurt
dan wil de eikenpage (waardplanten
inheemse eiken, waar deze vlinder
hoog in de bomen op dezelfde manier
haar eitjes legt als de sleedoornpage
in de sleedoorn) wel eens komen
foerageren op het sporkehout
(vuilboompje)

Soms doe je een ontdekking planten zoals havikskruiden planten trok mijn aandacht van de havikskruiden, biggenkruiden afhankelijk zijn.

totaal bij toeval. Dit randje met wilde boerenwormkruid en andere leuke omdat de pluimvoetbij en roetbijen strikt streepzaden, bitterkruiden of Leuk om foto's van te maken dus.

Dat je er dan per ongeluk ook een rups op vindt maakt dan maar weer duidelijk dat dit ook waardplanten zijn.

Geef deze planten dus goed de ruimte, dat kan ook in een tuin, als weefplanten in de border of in een bloemenweide

pluimvoetbij

roetbij

Erodium cicutatum (gewone reigersbek) en *Geranium molle* (zachte ooievaarsbek) zijn waardplanten voor het bruin blauwtje.

In een bloemenweide vól met bloeiende composieten in de juiste tijd van het jaar, zoals hier, zal je zeker de soorten vlinders en wilde bijen vinden die er van afhankelijk zijn. Een bloemenweide hoeft niet de hele tuin te beslaan en er kan ook een afwisseling met veel andere planten gemaakt worden.

Indien je wel (deels) een gewoon gazon wil dan kan je havikskruiden, biggenkruiden, streepzaden en bitterkruiden ook als weefplanten in een border verwerken

Als je het geluk hebt in een bosachtige omgeving te wonen of aangrenzend daaraan waar de kleine ijsvogel vlinder voorkomt kan je de waardplant van deze vlinder ook in je tuin toevoegen. Of genoeg nectar planten waar ze iets mee kan.

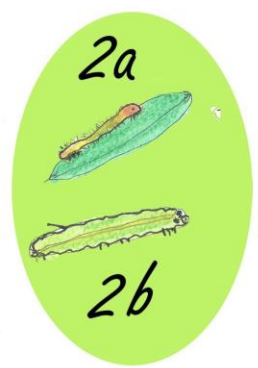
langhoornbij

geelstaartklaverzandbij

boswitje

© Kitty Blüm

Het boswitje is gebaat bij lathyrus soorten, rolklaver en kroonkruid
Voor sommige bijen soorten zijn lathyrus soorten ook een feestje

Reseda soorten dienen
niet alleen de
resedamaskerbij die er
van afhankelijk is, ook
het resedawitje kan er
mee gediend zijn.

Tekeningen Wankja
Ferguson

Last but not least een opmerking over de parelmoervlinders:

De keizersmantel een parelmoervlinder

<https://www.naturetoday.com/nl/nl/nature-reports/message/?msg=16221>

Zet eitjes af op ong. een meter boven de grond op een boomstam of struik of hout waar inheemse viooltjes onder staan.

Een aantal parelmoervlinders zijn afhankelijk van inheemse viooltjes. Hoewel de kans misschien klein is dat je een parelmoervlinder in je tuin zal tegenkomen, is het toch de moeite waard om het te proberen middels het aanplanten van de inheemse viooltjes

Kleine parelmoervlinder

Maarts viooltje

©Wankja Ferguson

Dat vermoeden werd voor mij bevestigd toen ik een paar jaar geleden in de schooltuinen bij mij in de buurt stond te kijken en er zomaar ineens een kleine parelmoervlinder langs kwam. In een schooltuin op de klei ook nog. Ik heb heel rap een paar viooltjes die ik toevallig wist te staan op een parkeerplaats waar aldoor auto's boven stonden, naar de schooltuinen verhuisd. Je kan viooltjes onder een bomen of struiken zetten voor de keizersmantel of meer in een opener setting voor de andere parelmoervlinder soorten. De es heeft een basische bast en de lindes en hazelaars halen kalk (indien aanwezig) uit de bodem en brengen het via het blad weer terug. Onder meidoorn kan je bijv. ook wel het maarts viooltje neerzetten.

Welke viooltjes soorten goed op welke grondsoort gedijen kan je opzoeken in de verspreidingsatlas:
<https://www.verspreidingsatlas.nl/1385>

En deze kwam ik tegen op 9-9-2023
in een tuin in Zuidwolde (Dr.)
Dus het kan echt,
parelmoervlinders in de tuin !

donkersporig bosviooltje

**Een aantal parelmoervlinders maken gebruik van
viooltjes als waardplanten**

Het hondsviooltje kan bijvoorbeeld op het zand. Het duinviooltje in het duinzand, het bleeksporig- en donkersporig viooltje op de zwaardere gronden . Het maarts viooltje bijna overal in tuinen.

Het moerasviooltje langs de waterkant

De zilveren maan en ook de zilvervlek gebruiken ook het moerasviooltje waardplant. wat weer een leuke aanvulling is voor de waterkant.

Nectar kan uit de dauwbraam worden gehaald

De duinparelmoervlinder heeft als voornaamste waardplant het duin-Viooltje. Deze viooltjes staan meer in een open setting . De vlinder zet ofwel de eitjes onder aan het blad af ofwel dicht in de buurt van een blad.

Diverse andere parelmoervlinders doen dat ook zo.

Grote parelmoervlinder waardplanten:
duinviooltje, hondsviooltje, moerasviooltje en
ruig viooltje.

©Wankja Ferguson

De bosparemoervlinder gebruikt hengel als waardplant. Deze plant is een halfparasiet die o.a. op de inheemse eiken parasiteert .

Een enkele parelmoervlinder (purperstreepparelmoervlinder is afhankelijk van valeriaan en moerasspirea en kale jonker) en de moerasparelmoervlinder gebruikt duifkruid en blauwe knoop als waardplanten. Die dienen dus niet alleen als leuke nectarbron en hebben een extra mooie functie als waardplant. en recentelijk is de braamparelmoervlinder er in het zuiden bij gekomen, deze is afhankelijk van o.a. braam.

De foto van deze woudparelmoervlinder is niet van hier genomen in België. Dit ter illustratie dat parelmoervlinders gewoon prachtvlinders zijn.

De waardplanten van deze vlinder zijn valeriaan en kleine valeriaan
De vlinder kwam hier tot 1989 voor.

<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/woudparelmoervlinder#habitat>

© Wankja Ferguson

Wat kan je zelf doen:

Je kunt tuinen op allerlei mogelijke manieren inrichten, het liefst natuurlijk zeer *bloemrijk* met veel inheemse planten. Inheemse planten zijn vaak ook hele goede nectar planten voor vlinders en drachtplanten voor wilde bijen en *mooi*

Een bloemrijk gazon, zelfs als er allemaal laag bloeiende planten in staan zoals hondsdrif, madeliefjes en paardenbloemen, witte klaver, ereprijs e.a. met aan de rand bijvoorbeeld koolzaad/raapzaad kan véél voor vlinders en de wilde bijen die in het vroege voorjaar vliegen opleveren.

Hier langs een sloot, in het getopte riet kunnen bijen nestelen, de vlinders en de stuifmeelspecialisten die van de kruisbloemen/ koolzaadachtigen afhankelijk zijn kunnen bloemen van hun gading vinden.

Witte klaver kan prima in een gazon als je de maaimachine in de hoogste stand zet heb je veel bloei.

Rode klaver kan je beter in een border zetten want deze wordt veel hoger en kan minder goed tegen frequent maaien.

In zo'n laag bloemrijk gazon kan ook heel goed *Erodium cicutarium* (reigersbek) (zandgrond) of *Geranium molle* (zachte geranium) staan. Dat zijn waardplanten voor het bruin blauwtje

Bruin blauwtje

© Wankja Ferguson

Bloemrijke
voortuin met een
variatie aan
planten inclusief
waardplanten

Een geurtuin waarin ook waardplanten staan

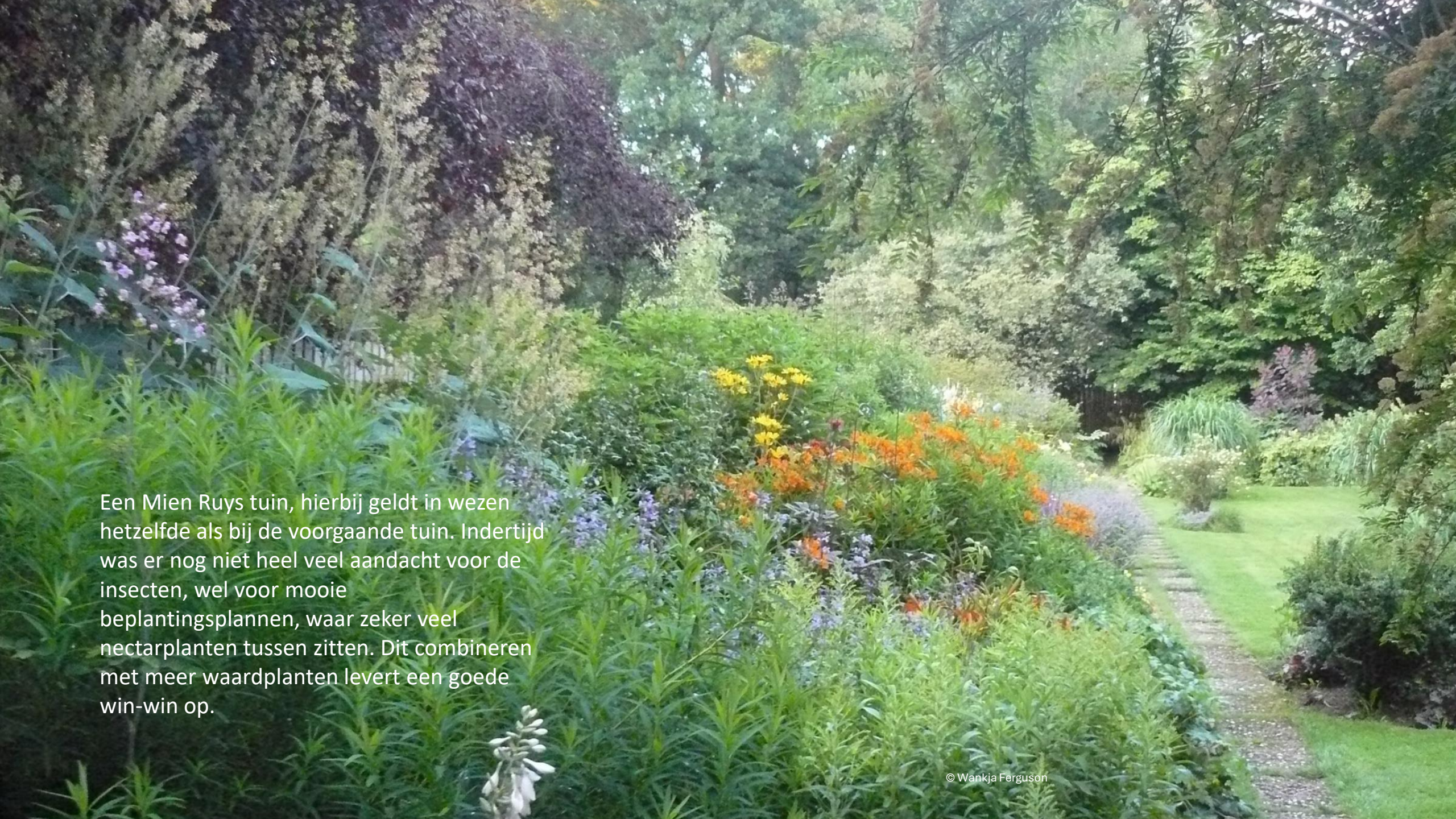
Prairietuin met veel bloemen
van een kweker. Bij prairietuinen ontbreken
vaak de waardplanten.

Deze kweker is er zich overigens wel van
bewust en heeft een veld met inheemse
planten achter de kwekerij staan. Toch vind
ik het dan persoonlijk jammer dat deze niet
in het zicht staan, er zijn genoeg mooie
planten om mee te werken.

Een Mien Ruys tuin, hierbij geldt in wezen hetzelfde als bij de voorgaande tuin. Indertijd was er nog niet heel veel aandacht voor de insecten, wel voor mooie beplantingsplannen, waar zeker veel nectarplanten tussen zitten. Dit combineren met meer waardplanten levert een goede win-win op.

A photograph of a garden path. The path is made of light-colored gravel and leads from the bottom right towards the center of the image. On the left side of the path, there is a dense border of plants. In the foreground, there are tall green plants with narrow leaves. Behind them are clusters of yellow and orange flowers, and further back, some purple flowers. The background is filled with a variety of trees and shrubs, including some with dark purple foliage. The overall scene is a vibrant and well-maintained garden.

Een Mien Ruys tuin, hierbij geldt in wezen hetzelfde als bij de voorgaande tuin. Indertijd was er nog niet heel veel aandacht voor de insecten, wel voor mooie beplantingsplannen, waar zeker veel nectarplanten tussen zitten. Dit combineren met meer waardplanten levert een goede win-win op.

A lush garden scene featuring a variety of plants. In the foreground, there are large, light pink roses and tall, slender purple flowers. The background is filled with dense green foliage, including ferns and other leafy plants. The overall atmosphere is vibrant and natural.

Een gewone tuin, zeker
mooi , niettemin indertijd
nog niet ontworpen met
de waardplanten in
gedachten

A photograph of a garden bed filled with various plants. In the foreground and middle ground, there are numerous purple flowers, likely asters, with dark centers. Interspersed among these are tall, thin stems topped with large, brown, spiky seed heads, possibly from a species of thistle or ragwort. The foliage is a mix of green leaves and some yellowing, autumnal leaves. The background shows more dense vegetation and a hint of a wooden structure on the left.

Tuin van de wilde weelde
Floriade 2012. Hier zit al meer
een combinatie van nectar en
waardplanten door elkaar in,
hoewel er nog meer aandacht
naar de waardplanten had mogen
uitgaan

Een bloemenweide
voortuin. Deze mensen
zijn zich zeer bewust
van de noden van
insecten en houden er
rekening mee met de
plantkeuze

A photograph of a vibrant meadow filled with various wildflowers, including purple and white blossoms, and tall grasses. In the background, there is a small, colorful sculpture on a pedestal, surrounded by more greenery and trees.

Een bloemenweide
met veel inheemse
planten bij de
voormalig ontwerper
Henk Gerritsen . Hij
had wel een studie
gemaakt van
inheemse planten en
hun relaties met
insecten

Bruin zandoogje in een bloemrijk grasland met knoopkruid.

Ook heide
ertussen

Een aardbeiplantage op zandgrond
omgetoverd in een natuurtuin ontwerp
en beplantingsadvies: Wankja Ferguson
Nog in een jong stadium.

Bijv. ook dophei langs de
vijverrand

Blauwe knoop
later in het
jaar

Klimplanten in spe
Lathyrus voor de
lathyrusbij

© Wankja Ferguson

reseda

Een aardbeiplantage op zandgrond
omgetoverd in een natuurtuin ontwerp
en beplantingsadvies: Wankja Ferguson
Nog in een jong stadium.

Het icarusblauwtje maakt
gebruik van de rolklaver in
de borderrand

Klimmer in spe
kamperfoelie

Onderdeel van
voorgaande tuin

Kaasjeskruid voor het
kaasjeskruidikkopje
Gallium verum voor
de kolibrievlinder

Ratelaar (een
halfparasiet) om een
te heftige groei van
de grassen te
onderdrukken

Ook tijm zit
ingebouwd in deze
tuin

Een tuin van biologisch kweekster Ninabel met zelf gekweekt bekleed groen dak
prachtig toch , heel veel aandacht voor inheemse planten in deze tuin

Hoe dan ook wat je ook doet vergeet de waardplanten niet

Ik ben me er van bewust dat er nog talloze mooie waardplanten niet besproken zijn. Bijv. het kaasjeskruid wordt gebruikt door het kaasjeskruidkoppje. De ratelaar, dient naast nectarplant te zijn, ook voor de steppeparelmoervlinder e.a. Als waardplant zie: <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/planten2/plant/?plant=529>

En de beemdkroon is niet alleen een waardplant/drachtplant voor de knautiabij. Ook de hommenvlinder maakt er gebruik van.

Of *Geranium pratense* de inheemse beemdooievaarsbek die naar mijn bescheiden mening eigenlijk alle gecultiveerde *Geranium* soorten verslaat met haar schoonheid.

Feitelijk gewoon uit eigen nieuwsgierigheid was ik wel benieuwd of Campanula's (klokjes soorten) die zo belangrijk zijn voor wilde bijen, nou ook als waardplant dienen voor vlinders. Dat blijkt inderdaad zo te zijn: <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/planten2/plant/?plant=546> en <https://dbif.brc.ac.uk/hosts.aspx> Tik bij deze site Campanula in en je zult zien dat diverse soorten vlinders hosten.

© Wankja Ferguson

Ook de waardplanten van talloze nachtvlinders of van dagvlinders die ik niet zo snel kan plaats en daar niet besproken en daar zitten vast fantastisch mooie planten tussen.

Een heel leuke plant voor nachtvlinders is bijvoorbeeld het knopig helmkruid die de helmkruidvlinder als waardplant gebruikt. Kan op een noordmuur staan. Levert een constante stroom aan nectar en stuifmeel en de rups is een beauty. Wat wil je nog meer ?

© Wankja Ferguson

A close-up photograph of a person's face, focusing on the nose and closed eyes. A small, white butterfly with delicate wings is perched on the bridge of the nose. The person's skin is fair, and their eyelashes are dark and long. The background is softly blurred.

Die je het niet voor jezelf dan
doe het voor een ander

Of doe het voor de
vogels.
Veel jonge vogels eten
geen zaden. Ze worden
gevoerd met rupsen en
larven

Voor verdere informatie kunt me gerust vragen stellen:

Vlinder er Bij Natuurtuin

www.vlindererbij.nl

info@vlindererbij.nl

Veel zoemplezier

Literatuur

Bink. F. A. Ecologische atlas van de Dagvlinders van Noord- West Europa.

Bos F. et all. 2006, Dagvlinders van Nederland KNNV.

Carter D.J et all. Rupsen 1987

Dijkstra et all, 2002 Dagvlinders in Drenthe

Eeles P. 2019 Life cycles of British and Irish Butterflies

Groenendijk D. et all, 2001 Praktisch natuurbeheer: Vlinders en libellen

Halder I. et all, 2008 Vlinders in de tuin

Lestrieux, E. de Vlinders lokken in de tuin

Maes D. et all. 2013 Dagvlinders in Vlaanderen

Micro vlinders <https://www.microvlinders.nl/>. <https://www.microvlinders.nl/soorten/waardplanten.php>

Miller-Klein J. 2010 Gardening for Butterflies, Bees and other beneficial insects.

Possemiers J, Zo krijgt u meer vlinders in de tuin

Steel, J. 2015 Butterfly Gardening

Vliegenthart A, 2022 Een duurzame tuin

Voogd J, 2019 Het nachtvlinderboek

Vlinderstichting waardplanten <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/planten2/> en onder het kopje tuinieren: planten voor rupsen. <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/tuinieren-voor-vlinders/planten-voor-rupsen/>

Wallis de Vries M. <https://assets.vlinderstichting.nl/docs/68eb5420-7fe4-42b5-a224-75989eff9ab3.pdf>